Makro Analiz

Sanayi Üretim Endeksi

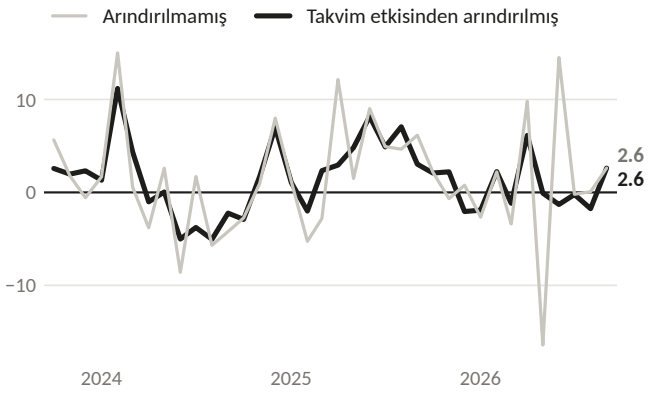
Eylül 2026

Sanayi üretim endeksi Eylül ayında yıllık %2.6 ve aylık %2.1 arttı.

Yıllık değişim (takvim etkisinden arındırılmış)	Aylık değişim (mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış)	Momentum
%2.6	%2.1	0.3
Ağustos: **−%1.7**	Ağustos: **−%0.9**	Ağustos: **−0.8**

Grafik 1

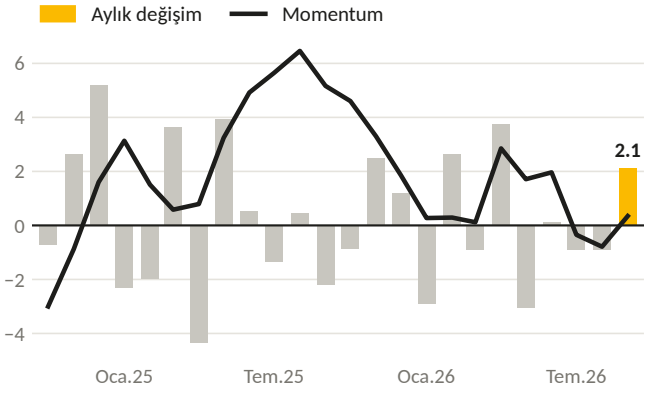
Sanayi üretim endeksi yıllık % değişim

Kaynak: TÜİK

Grafik 2

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeks aylık % değişim ve momentum

Kaynak: TÜİK, VakıfBank

Yıllık görünüm

Sanayi üretim endeksi Eylül ayında hem arındırılmamış hem de takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık %2.6 arttı (Grafik-1). Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise bir önceki aya göre %2.1 artış kaydetti (Grafik-2).

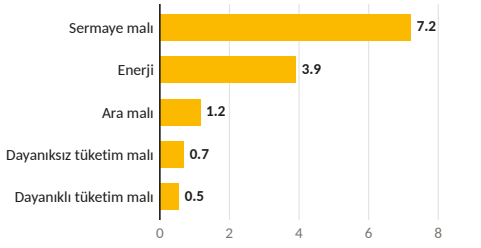
Arındırılmamış sanayi üretim endeksi Eylül ayında yıllık bazda %2.6 arttı. Öncü göstergelerde yıllık bazda ihracat %15.3, sermaye malı ithalatı %9.5, ara malı ithalatı %6.8 ve beyaz eşya üretimi %0.8 artarken, otomobil üretimi %3.8 azaldı. Kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayına göre 0.3 puan yükseldi. İmalat PMI geçen yılın aynı ayına göre 1.2 puan yükselse de 47.9 ile 50 eşik değerinin altında kaldı.

Sektörler ve ana sanayi grupları

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi Eylül ayında yıllık bazda %2.6 arttı. Sektörler bazında değerlendirildiğinde, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi %4.0, imalat sanayi üretimi %2.6 ve madencilik ve taş ocakçılığı üretimi %1.2 arttı. İmalat sanayi 2.3, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme 0.3 ve madencilik ve taş ocakçılığı 0.1 puanla yıllık değişimi yukarı yönlü etkiledi. Ana sanayi grupları itibarıyla sermaye malı üretimi %7.2, enerji üretimi %3.9, ara malı üretimi %1.2, dayanıksız tüketim malı üretimi %0.7 ve dayanıklı tüketim malı üretimi %0.5 arttı. Teknoloji düzeyine göre yüksek teknoloji ürünleri üretimi %31.1, orta-yüksek teknoloji ürünleri üretimi %3.9 ve düşük teknoloji ürünleri üretimi %0.5 artarken, orta-düşük teknoloji ürünleri üretimi %0.3 azaldı. Alt sektörler itibarıyla imalat sanayindeki artışa en büyük katkı diğer ulaşım araçları (1.2 puan), bilgisayar, elektronik ve optik ürünler (0.9 puan) ve motorlu kara taşıtları (0.7 puan) imalatından geldi. Fabrikasyon metal ürünleri (−0.7 puan), giyim eşyaları (−0.6 puan) ve makine ve ekipman (−0.2 puan) imalatındaki düşüşler artışı sınırladı. Yıllık bazda üretimi artan imalat alt sektörü sayısı Ağustos ayındaki 9'dan Eylül ayında 16'ya çıktı (24 alt sektör).

Grafik 3

Ana sanayi grupları yıllık % değişim, takvim etkisinden arındırılmış

Kaynak: TÜİK

Tablo 1

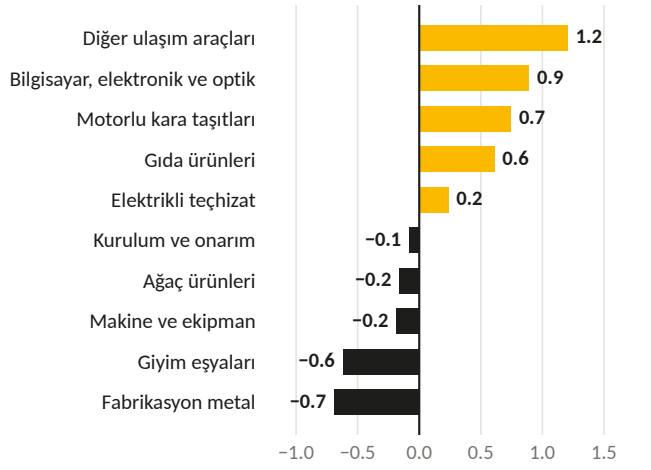
Sektörlerin yıllık değişime katkısı Eylül 2026

Sektör	Yıllık değişim (%)	Katkı (puan)	Aylık değişim (%)
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.2	0.1	1.1
İmalat sanayi	2.6	2.3	2.3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme	4.0	0.3	0.1
Sanayi üretimi	**2.6**	**2.6**	**2.1**
Teknoloji düzeyi (imalat)	**Yıllık değişim (%)**		**Aylık değişim (%)**
Yüksek teknoloji	31.1		26.1
Orta-yüksek teknoloji	3.9		2.1
Orta-düşük teknoloji	−0.3		0.2
Düşük teknoloji	0.5		0.8

Kaynak: TÜİK. Yıllık değişim takvim etkisinden, aylık değişim mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeksten. Katkılar TÜİK'in değişime etki serilerinden.

Grafik 4

İmalat alt sektörlerinin yıllık değişime katkısı puan; imalatın yıllık değişimine en büyük beş artı ve beş eksi katkı

Kaynak: TÜİK

Tablo 2

Öncü göstergeler

Gösterge	Ağustos	Eylül	Ekim
Kapasite kullanım oranı (%)	73.5	74.1	74.3
Reel kesim güven endeksi	102.4	102.5	101.1
Tüketici güven endeksi	90.8	91.9	84.8
İmalat PMI	48.1	47.9	47.3
Otomobil üretimi (yıllık %)	−22.1	−3.8	–
Beyaz eşya üretimi (yıllık %)	4.5	0.8	–
İhracat (yıllık %)	8.1	15.3	–
Ara malı ithalatı (yıllık %)	14.5	6.8	–
Sermaye malı ithalatı (yıllık %)	−0.8	9.5	–

Kaynak: TCMB, TÜİK, İSO, BESD, OSD, EPİAŞ, HMB. Kapasite kullanım oranı ve reel kesim güven endeksi mevsimsellikten arındırılmış. Elektrik tüketimi iş günlerinin günlük ortalaması.

Aylık görünüm

Yakın dönemli gidişatı göstermesi açısından önem taşıyan mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi, Eylül ayında bir önceki aya göre %2.1 artış gösterdi (Grafik-2). Aylık bazda imalat sanayi üretimi %2.3, madencilik ve taş ocakçılığı üretimi %1.1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi %0.1 arttı. Ana sanayi gruplarında sermaye malı üretimi %8.2, dayanıklı tüketim malı üretimi %1.5, dayanıksız tüketim malı üretimi %0.7 ve ara malı üretimi %0.5 artarken, enerji üretimi %1.1 azaldı. Eylül ayında imalat PMI aylık bazda gerilerken, kapasite kullanım oranı, reel kesim güven endeksi ve tüketici güven endeksi yükseldi. Aynı dönemde ara malı ithalatı, sermaye malı ithalatı, otomobil üretimi, ihracat ve beyaz eşya üretimi arttı. Öncü göstergeler aylık bazda farklı yönlerde hareket etti. Sanayi üretiminin kısa vadeli seyrine ilişkin bilgi veren ve aylık değişimin üç aylık hareketli ortalamasının yıllıklandırılmasıyla hesaplanan momentum göstergesi, Ağustos ayındaki −0.8 seviyesinden Eylül ayında 0.3'e yükseldi. Momentum göstergesinin pozitif bölgeye geçmesi, sanayi üretiminde toparlanma eğilimine işaret etti.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeksin son üç aylık ortalaması önceki üç aya göre %1.8 azaldı. Endeks, Nisan 2026'daki en yüksek düzeyinin %2.7 altında bulunuyor. Üçüncü çeyrekte sanayi üretimi önceki çeyreğe göre %1.8 azaldı.

Verimlilik ve ücretler

2026 yılının ikinci çeyreğinde sanayide yıllık bazda çalışan kişi başına verimlilik %4.1 ve çalışılan saat başına verimlilik %1.4 arttı. Aynı dönemde sanayide reel brüt ücret-maaş endeksi yıllık %0.7 arttı.

Değerlendirme

Sonuç olarak sanayi üretimi Eylül ayında arındırılmamış ve takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık bazda %2.6 artarken, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeks aylık bazda %2.1 artış gösterdi. Yıllık ve aylık artışın büyük bölümü imalat sanayinden kaynaklandı. Sermaye malı üretimi hem yıllık hem aylık bazda arttı. Teknoloji düzeyleri arasında en büyük artış %31.1 ile yüksek teknoloji ürünlerinde oldu. Eylül ayında imalat PMI 47.9 ile eşik değerin altında kaldı, kapasite kullanım oranı aylık bazda 0.6 puan yükseldi ve momentum göstergesi −0.8'den 0.3'e çıktı.

Ekim ayına ilişkin öncü göstergelerde bir önceki aya göre kapasite kullanım oranı 0.2 puan artarak %74.3'e yükseldi. Buna karşılık tüketici güven endeksi 7.1 puan azalarak 84.8'e, reel kesim güven endeksi 1.4 puan azalarak 101.1'e ve imalat PMI 0.6 puan azalarak 47.3'e indi. Geçen yılın aynı ayına göre kapasite kullanım oranı, tüketici güven endeksi ve imalat PMI yükselirken, reel kesim güven endeksi geriledi. Ekim ayında kapasite kullanım oranındaki sınırlı artışa karşılık imalat PMI ve güven göstergelerinin gerilemesi, öncü göstergelerin son çeyreğin başında farklı yönlerde seyrettiğine işaret ediyor. Ekim ayında sanayi üretiminin seyrinde iç ve dış talep koşulları ile üretim maliyetlerindeki gelişmeler belirleyici olacak.

Not: Arındırılmamış sanayi üretim endeksi ile takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi arasındaki fark, çalışılan gün sayısının hafta sonu tatili, resmi tatil, bayram tatili gibi süreyi etkileyen nedenlerle değişmesinden kaynaklanıyor. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeks ise takvim etkisinin yanında her yıl aynı aylarda tekrarlanan iklim koşulları ve tatil dönemleri gibi mevsimsel dalgalanmalardan da arındırılıyor; aylık değişim bu endeksle hesaplanıyor.

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.